

Štampa vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrť leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
spravništvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pocamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 70 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Ča oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 42.

V Mariboru, dne 19. oktobra 1899.

Tečaj XXXIII.

Nemški načrti.

V zadnji številki smo svojim bralcem pojasnili transvalske razmere ter je načrtali vzlasti za to posebno vestno in natančno, ker so našim avstrijskim podobne do pičice. Stara reč je, da si človek, če se stvari in dogodki tako vrstijo, da mu iz njih očitno preti zlo, vendar prihodnost slika brez nevarnosti, češ, da mu bode usoda v zadnjem trenutku zanesla. Ali kadar vidi pri drugem, da so ravno taki vzroki in take posledice, kakoršni pripravljajo njegovo usodo, onega nerešljivo privedli v pogubo, to ga dirne, in on začne verjeti, da doslednost tudi pri njem ne bo delala izjeme. Zato nam transvalski dogodki naj bodo opomin, da bomo tudi mi, ki živimo v zelo podobnih razmerah, končno doživeli nekaj takega, kakor Buri.

Angleži v kraljestvu so Nemci v «rajhu», Angleži v Transvalu so naši Prusaki, in Buri smo mi Slovani. Tudi Nemci v «rajhu» stremijo po gospodstvu od Vzhodnega morja na severu do Jadranskega na jugu našega dela sveta; zraven tega pa cedijo sline po avstrijskem bogastvu, ki je nakupičeno po naših poljih, gozdih in vinogradih in po naših rudokopih. Tudi Nemci so sklenili, teh dežel se polastiti. V to svrhu so kakor Angleži Bure, naše Nemce, sedanje Prusake, jeli ščuvati, naj zahtevajo stvari, ki se jim, dokler je kaj pravice na svetu, ne morejo dovoliti, pričakujoč, da bodo ti-le potem «preganjani od Slovanov» pri njih prosili pomoči. Med tem pa se v deželi ubogih preganjancev, to je pri nas, vse pripravi, da bode rešitelju,

kadar pride, delo lahko. No, ali se ne godi tako? Sicer Nemci to taktiko in nje uspeh že dobro poznajo, prinesla jim je Alzacijo in Lotaringijo; tukaj so ravno tako delali.

Ne bodemo dalje primerjali, ampak podati hočemo seveda le po glavnih mislih bralcem razkritja, do katerih je francoske politike dovedel Dreyfusov proces, in katera je pred kratkim objavil najbolje razširjeni tamošnji časnik.

Nemčija hoče priti v Avstrijo svojim bratom v korist z vojsko posredovat «ali mir delat». Pravico si bode dala kar sama vsled jezikovne sorodnosti in vsled pogodbe, ki je sklenjena med obema državama. O tem koraku je zunaj v «rajhu» poučen vsak, ki se le količkaj bavi s politikom; tudi pri nas med Prusaki to ni tajnost, ker neprenehoma dobivajo instrukcije in zaupna poročila od zunaj. Dotične politične priprave pri nas in vojaške v Nemčiji in tukaj so že skoraj izgotovljene. Mar ne vidimo, kako se s tisoč in tisoč sredstvi nemški vojski gladi pot v Avstrijo? Ali nima prusaštvo od češke meje dol do Jadranskega morja svojih organiziranih posadk, ki bodo nemški vojski napravljale sprejeme, kakoršnih doživlja le srčno ljubljeno, težko pričakovano rešitelju? In kako se pripravlja Nemčija vojaško! Meje proti Franciji si skrbno zavaruje ter se tej sosedu prilizuje, da bi se njej ne bilo bati zavrtnega napada, zajedno pa neprestano množi svojo vojsko in orožje; omislila si je celo pred kratkim nove topove, dasi državni zbor v to svrhu ni dovolil nikakega kredita. Tudi novi vojni zakon, ki je na Nemškem letos

vse iznenadil, kaže, da se nemški vladi zdi tisti važni trenutek blizu, ko bode vojska prekoračila našo mejo. V Avstriji pa marljivo deluje nemško vohunstvo; meseca junija je dunajska vlada zaprla bivšega častnika Sario, ki je strategijske dokumente izdal nemški vladi, meseca avgusta pa so pod ključ djali generalnega železničnega kontrolorja Mosettiga, ker je bil Nemčiji izdal načrte mobilizacije.

Prostor nam ne dopušča, da še dalje crpamo iz francoskega vira. Sicer pa mislimo, da je dovolj, kajti, kdor ima oči, mora sam videti in spoznati, da se Nemčija pripravlja na neki velik korak. Da bo ta korak namerjen proti nam, o tem pa se tudi ne da dvomiti, če se premisli postopanje naših Nemcev doma in njih občevanje z Nemci zunaj in če se preudari nemška politika. Vrhu tega pa so naši brbljavi Prusaki, njih časniki, kakor tudi nemški zunaj že opetno izdali javno tajnost: Avstrija se mora z Nemčijo združiti ter postati njena provincija. — Končno pa utegne tudi z ozirom na čas francoski list imeti popolnoma prav. Saj mora vsak razsoden človek spoznati, da je politika naših Prusakov le politika do nekega trenutka, ki se jim zdi blizu in da se ti ljudje edino le vladarjevi osebi hlinijo.

Slovenski mladeniči in možje, prej ali slej pride čas, da boste ob strani drugih Slovanov s puško v roki branili Avstrijo in habsburško vladarsko rodovino pred prusaškim navalom!

Listek.

Nemška frankfurtarica in naša slovenska zastava.

Zastave, kažejo te ali one barve, imajo vsaka svoj določen pomen. Take, ki značijo dežele, so že jako stare in so nastale, ker je bilo v vojski treba že po zunanosti spoznati in razločevati vojne čete raznih držav oziroma dežel. Tako pomenja rudeče-bela zastava od nekdanje Avstrije pa tudi Švice, rudeče-zelena Turčijo, zeleno-bela Štajarsko, rudeče-rumena Moravsko itd. Navadno ima izbira in uvrstitev barv svoj vzrok; tako hoče štajarska zastava (spodaj zelena, zgoraj bela) izraziti, da štajarska dežela slovi po lepem zelenju svojega rastlinstva in da ima nad tem vrhove, pokrite z večnim snegom.

Zastave, zaznamujejoče slovanske dežele, kažejo prevesno belo, modro in rudečo barvo, na pr. Kranjska rudečo, modro, belo, Hrvatska modro, belo, rdečo, Bosnija belo, rudečo, modro, Srbija belo, modro, rudečo, Bulgarija rudečo, zeleno, belo, Črnagora rudečo, belo. In to seveda ne brez vzroka. Slovanski narodi imajo od nekdanje neke posebne simpatije do teh barv. Ali niso naše pobeljene hiše

okinčane z rudečimi in modrimi pasovi in rožicami, ali ne vsivajo naše ženske v belo platno, najsi je obleka ali krušnica, najraje rudeče in modre okrase, ali niso naši slovenski fantje najbolje ponosni tedaj, kadar so prsi rudeče, modre in bele, kadar se visoki maj na daleč okrog blišči v teh le barvah? Da, tudi po simpatiji do barv izdaja se narodnost.

V Avstriji, kjer imamo narode razkosane po raznih deželah, nastale so poleg deželnih zastav še narodne. Najbolje znani ste črno-rudeča-zlata zastava ali takozvana Frankfurterica Nemcev in rudeče-modro-bela Slovencev.

Leta 1848. je bilo, ko so se avstrijski in nemški poslanci zbrali v Frankfurtu na Nemškem, da bi določili medsebojno razmerje dotičnih držav. Ena izmed strank je zahtevala, naj se nemške dežele avstrijske (prav za prav sedanja cislitvanija) združijo z Nemčijo pod enim vladarjem, z enim državnim zborom; seveda bi tej zvezi načeljeval kralj pruski. Da bi se privrženci te misli med seboj poznali, določili so, da bodo nosili črno-rudeče in zlate trakove. Taka trobojnica (boja = barva) znači torej zjedinjeno Nemčijo, in tisti, ki jo nosi, s tem izraza, da želi tako državo, oziroma da se za nje ustanovo poteguje. Pri zdravih državnih razmerah bila

bi seveda ta trobojnica v Avstriji strogo prepovedana, ker nje nositelj zahteva razpad naše monarhije, ali v resnici je sedaj naopak, namreč tako, da se tisti, ki to znamenje sovraži, preganja.

Zakaj pa so se za izraz te ideje izbrale ravno imenovane barve? Črna pomenja smodnik, rudeča kri, rumena pa ogenj. Naznanjajo torej sredstva, s katerimi se ima doseči zjedinjena Nemčija.

Obrnimo se k naši prijazni, mili slovenski zastavi. Tudi leta 1848. je bilo, ko je nastala ta trobojnica. Nemci so v revoluciji nosili črno-rudeče-zlate trakove, zlasti na Dunaju je to bilo prav običajno. Zato so si dunajski Slovenci, da bi jih ne všteli med uporne Nemce, morali tudi izmisliti neko zunanje znamenje, in določili so, da ima kot tako služiti trobojnica, za katero so se barve vzele iz grba kranjske dežele, to je rudeča, modra in bela. Slovenci so potem jeli take trakove nositi ter tem načinom izražali, da so Avstriji zvesti in nočejo nič vedeti o nemškem veleizdajstvu. Da bi to še bolje potrdili, pripenjali so si navadno k slovenski trobojnici še črno-rumeni avstrijsko-cesarski trak. Trobojnica se je po slovenski deželi naglo razširila in ostala do današnjega dne znak slovenske narodnosti v okvirju avstrijsko-ogrske države. Prusaški klevetniki poštene

Jezikovne naredbe.

Jezikovne naredbe za Češko in Moravsko so se razveljavile dne 17. t. m., ker je tako hotela prusaško-nemška obstrukcija. Drugod vlade podpirajo trezne, cesarju in domovini udane stranke, pri nas pa je narobe. Vlada se moti, ako misli, da bodo z razveljavljenjem jezikovnih naredb naši Prusaki pomirjeni. Oni hočejo izdati našo državo Prusom, in za to še ne bodo mirovali in vlada bo morala prej ali slej vendar le nastopiti proti njim trdneje. Čehi so globoko užaljeni in vznemirjeni zaradi odprave jezikovnih naredb. Kako bi tudi ne bili, ker vidijo, da se izdajalskim Prusakom na ljubo jemljejo češkemu narodu, ki je bil vedno zvest cesarju in Avstr., svete narodne pravice. To boli in vsi slovanski narodi čutijo sedaj s Čehi. Le to nas tolaži, da pravica mora zmagati in da bodo torej še tudi Slovani prišli v Avstriji do svoje veljave.

Našim državnim poslancem.

Včeraj se je otvoril zopet državni zbor. Naši državni poslanci izjavljajo, da hočejo ostati v desnici. Dobro, naj le ostanejo, toda samo tako dolgo, dokler ostanejo v desnici tudi Čehi. Slovenci moledujemo vedno po slovanski vzajemnosti in nizkotno bi bilo, ako bi zapustili Čehe v trenutku, ko morejo njihovemu nastopanju v državnem zboru dati tudi slovanski glasovi važen pomen. Na vlado se ni treba ozirati in najmanj pa je treba čakati na njeno delovanje in se po tem delovanju ravnati. Sedanja vlada je koncesija razgrajaskim Nemcem in s tem je njen značaj dovolj očrtan. Ako hočejo Čehi s pomočjo desnice strmoglaviti sedanjo vlado, dobro, potem naj ostanejo tudi Slovenci v desnici. Ako pa Čehi uvidijo, da si v desnici ne morejo priboriti svojih narodnih pravic, in če vsled tega izstopijo, potem tudi za Jugoslovane ni več prostora v desnici. Pokažimo, da slovanska vzajemnost ni samo gola fraza!

Časniški kolek.

Dunajski listi hočejo vedeti, da se vlada resno bavi z odpravo časniškega koleka. Sama neki hoče predlagati, da se odpravi ta zapreka svobodnemu razvoju avstrijskega čas-

Slovence radi strašijo rekoč, da je rudečomodro-bela zastava ruska, in da se torej z njo izrazuje njihuje veleizdajstvo. To govori gola zlobnost. Res je, da je sedanji ruski car pred dvema ali tremi leti določil, da služi kot znak za ruski narod rudeče-modro-bela trobojnica. Ali pa nismo mi svoje trobojnice imeli poprej? Glavno pa je, kaj pomeni. Ne, tako globoko še Slovani nismo padli, da bi Avstrijo in nje vladarja izdali! Sicer pa ima Srbija ravno isto trobojnico, kakor mi Slovenci; zakaj nam Nemci ne podtikajo, da se hočemo združiti s Srbijo?

Kaj pa pomeni naša prelepa trobojnica? Ali tudi kri in podobne grozovitosti? Na to prašanje pustimo odgovoriti našega ljubljence, pesnika Gregorčiča; njemu se naš mili in krasni jezik drugače glasi nego nam; slušajmo ga torej, kako poje!

Eno devo le bom ljubil,
Eni vedno zvest ostal,
Druge nikdar ne bom snubil,
Nikdar drugi srca dal.

Lepše ni v okrogu zemlje,
Mila, ljuba je tako,
Da jo zlati zor objemlje,
Da smehlja se ji nebo!

Čistost*) bela jo odeva
In zvestoba*) pas je njen,
Blago srčece ogreva
Ji ljubezni*) svet plamen.

Njo le bom ves čas življenja
Ljubil iz srca globin:
Ljuba moja je — Slovenja,
Jaz pa Slave zvest sem sin!

ništva. Ako se uresniči ta vest, takrat bo tudi naš list, ali padel s ceno, ali pa si povečal obliko, da celo oboje je mogoče, ako nas somišljeniki podprejo s krepko agitacijo.

Vojska v južni Afriki.

Vojska med Angleži in Buri v Transvalu se je začela. Ker še Angleži niso vseh svojih vojnih sil spravili v južno Afriko, so jim Buri sedaj naprej. Prodrli so do važnejših angleških posadk, katere se jim bodo morale v kratkem času udati. Ugrabili so Angležem že tudi živila in mnogo vojnega orožja.

Nemci v Afriki.

Poleg Angležev se tudi Nemci širijo po Afriki, kjer ustanavlja Veliko-Nemčija svoje naselbine. Kako hodi Nemčija z Anglijo v Afriki roko v roki, kaže tudi nemško časopisje, ki trobi v isti rog kakor angleško; trdi namreč, da so Buri izzvali boj ter ga napovedali Angležem. Da bi si Nemčija bolj utrdila svoje naselbine in posesti v Afriki, namerava sezidati tam doli celó svojo železnico. O tem se bodo posvetovali v Berlinu.

Dopisi.

Iz Spod. Polskave. Tudi naša vas in naši kmetje niso bistriškemu županu Stigerju preuborni, da bi nas ne obiskal. Gotovo mu hodi trda za glasove, ker hoče naše veleposestnike za se pridobiti. — Ali najbrž mu bo spodletelo, ker je že v obče znano, da se Stiger ne poteguje za koristi kmeta, ampak za koristi Bistričanov. Bistričani bi radi imeli lepo hišo za častnike, potem bi se radi vozili po električni železnici na kolodvor, a njihove blagajnice so prazne. Toda mislijo si: Kaj šmenta! Delajmo, da bomo imeli večino v okrajnem zastopu, potem dobimo tudi ključke do okrajne blagajne in do hranilnice! Zakaj bi nebi kmetje nas volili in nam povrh še lepe železnice stavili. — Res niso ti šmentani Bistričani neumni; pa tudi našim veleposestnikom je Bog dal zdrav razum, da se ne bodo vsedli na bistriške limanice. Zares žalostno bi bilo za naše ponosne Polskavljanke, da bi s Stigerjem potegnili in tako celi okraj v nesrečo spravili. A tega še ne mislimo, ker naši Polskavljanji so razumni in odločni možje. Če bi pa bil med nami še kdo tako zabit in se dal od nemških Bistričanov pregovoriti, tak dela sebi in nam na škodo in ne sliši med nas!

Iz Dravinjske doline. Hudo in strastno dela nemška in nemškutarska garda, da bi zopet splezala v okrajni zastop. Pač mora biti sladko sedeti v okrajnem zastopu, ker se bistriški »purgarji« toliko trudijo. Bojimo se le, da bodo Stiger, Nasko in drugi zboleli, blede so že kakor stena. Župan Stiger meri dan za dnevom na metre, pa ne blaga, ampak pisma. Zdaj piše meter dolgo pismo temu veleposestniku, zdaj drugemu 2 metra dolgega, kakor se mu zdi dotični potreben. Bistriški »purgarji« tudi kmete vabijo že na vse zgodaj in njim ponujajo dobrega Poharca in ž njimi trkajo na zdravje. Kaka prijaznost na enkrat! Pa mi kmetje se ne vdamo, naj se Bistričani in njih pokorni pristaš Kresnik še tako trudijo. Ali se bomo mi kmetje dali od »purgarjev« voditi! Bi se nam pač krave na Pohorju smejale! Ne pozabimo, da nemški Bistričani prej v okrajnem zastopu in hranilnici niso skoro nič storili za kmete. Ali ne poznate več časa, ko so v okrajnem zastopu imeli komando Razboršek, Stiger, Nasko, Soršak in drugi? In tem ljudem naj mi kmetje zopet pomagamo v okrajni zastop in hranilnico? Kmetje! Vi ste pridno nosili svoj denar štacunarjem in obrtnikom v Bistrico, Poljčanah in na Sp. Polskavo, oni so obogateli od žuljev vaših rok in zdaj so vaši največji, najhujši politični sovražniki. Namesto da bi bili lepo tihi in vam hvaležni, se zdaj zoper vas repenčijo in vas nočejo v okrajnem zastopu.

Obetajo nam, kako velike reči bodo za nas storili, ako njih volimo. Pa kmetje! Povejte, ali je že kedaj mestna gospoda kmetu pomagala? Nikoli in nikdar! Nas le poznajo, kedar njim denar nosimo. In kaj so Bistričani za nas kmete storili, ko so imeli v okr. zastopu večino? Kje so njihove zasluge? Ne najdeš jih, če jih tudi z lučjo po dnevi iščeš. Pač pa so sedajnemu zastopu zapustili precej tisočakov dolgov.

Čudna se nam le zdi Kresnikova pamet! Zmeraj pravi: Kmet, pomagaj si sam, zdaj nam pa hoče s pomočjo bistriških »purgarjev« pomagati? Kako se to vjema?

Kmečki veleposestniki in kmetje volilci, ne dajmo se premotiti, stojmo trdni kot skale. Mi hočemo sami gospodariti v okr. zastopu in z našim denarjem razpolagati, kakor se nam ljubi! Saj tako prebrisani kakor Kresnik in Bistričani smo tudi mi. Tiste, ki sedaj zoper nas delajo in bodo proti nam volili, pa si bomo kmetje zapomnili in v bodoče svoje krvavo pridobljene novce svojim domačinom nosili. Več kmetov.

Sinčaves. (Otvoritev zadružnega skladišča) se mora z nova za 8 dni preložiti. Nemce in nemškutarje namreč prehaja strah, ko vidijo, kako se združujejo naši kmeti in kako se bode v kratkem začel napovedavati gospodarski boj, če se bode v mestih še dalje pela »Wacht am Rhein« in če bodo še nadalje psovali in preganjali slovenske kmete. Obhaja jih strah in da bi svoj preplašeni polk zopet ojačili, naročili so si Rokitanskega, ki pride dne 22. oktobra v Velikovec govorit. Na ta »Bauerntag« bodo prišli naši nasprotniki iz vse Koroške in naš shod, naše ljudstvo iz vse Podjunske doline, toraj dve armadi. Da bi ne prišlo do poboja, ne smemo teh dveh armad sklicati na jeden dan na jeden kraj. Nemci so skrajno predrzni, da si upajo napovedati svoj shod isti dan z nami, kajti naših ljudi bo prišlo ogromno število, a mi vemo, zakaj je nasprotnik predrzen in vemo svoj položaj, če bi prišli pred sodnijo. Vrh tega bi vtegnilo okrajno glavarstvo nam zadnji dan zborovanje zaradi javne nevarnosti prepovedati, gostje bi potem prišli, mi bi pa zborovati ne mogli, torej je na vsak način boljše slovesnost preložiti še enkrat za 8 dni.

Tudi je na stavbi še precej dela in bo vse bolj urejeno v 14 dneh, nego je zdaj. Stavba se prezentuje jako ugodno, bojimo se le, da bo v nekaterih mesecih premajhna, kajti kmetje se za zadrugo od dne do dne bolj zanimajo in upati je, da jih bo pristopilo sila veliko. Kajti kraj, ki teži v Sinčoves, je pet ur dolg in ravno toliko širok, žita se pridela veliko in izvažajo jako veliko, ker je dežela redko obsejena.

Podružnica v Velikovcu je začela svoje delo že 11. oktobra. Meščani do zadnjega trenutka niso verjeli, da bo kaj, zdaj ne vedó, kaj bi storili v svoji nezmerni jezi. Dobro, da oblast nasprotnikov ne sega tako daleč, kot njihova huda volja.

Iz Šoštanj. Dne 15. oktobra vršil se je pri nas shod volilcev za V. kurijo, na katerem sta poročala naša dva gosp. poslance in sicer kot državni poslanec č. g. župnik J. Žičkar in kot deželni poslanec gsp. Ivan Vošnjak. Shod je bil obilno obiskan posebno od kmečkega stanu se jih je nad 200 vdeležilo. Poročilo g. drž. poslanca bilo je temeljito, a iz njegovih besed se je razvidilo, da iz dna srca obžaluje, da ni zamogel kaj ugodnega poročati. Uverjen naj bode pa ta naš zastopnik, da vemo vpoštevati njegovo delovanje in da ne gre krivda zabredene vlade na poslance, temveč na isto, katera hoče proti Slovanom vladati. Tudi poročilo gosp. deželnega poslanca pokazalo nam je stališče, katero imajo naši poslanci v deželnem zboru, a reči moramo, da smo zadovoljni z vspehi, pri takih nasprotnikih Slovencev, kakor so v deželnem zboru v Gradcu; pričakovati je bilo hujšega nasilstva proti poslancem, a možato zavračanje nezakonitih sklepov itd. pokazalo je, da naši poslanci stojijo na straži.

*) Čistost se splošno znači po beli, zvestoba po modri, ljubezen po rudeči barvi.

Zatorej izrekamo tem potom še edenkrat obema gospodoma poslancema zaupanje in hvalo za njihovi trud, ter prosimo, da se naj naprej borujeta v blagor naroda.

Slednjič obžalujemo, da je nagla zaključba zborovanja preprečila prijateljsko ter temeljito pogovarjanje o naših gospodarskih stvareh!

Od Sv. Jakoba v Slov. gor. (Razno-terosti.) Ker so se odstranile pred par leti cerkvene stopnice, katere so bile precej pomanjkljive, nadomestila jih je naša požrtovalna občina — to misel je sprožil možati in značajni posestnik A. Vrbošt, — z novimi, katere so bile zgotovljene v predzadnjem tednu. Po 30 lepo vsekanih kamenih, na obeh straneh od štirioglatih in med seboj zvezanih stebrov obdanih stopnicah stopamo zdaj z mnogo večjim veseljem nego poprej v našo farno cerkev, katera je dobila s tem tudi lepši zunanji ugled. Hvala vsem dragim občanom, ki ste pripomogli radi slabih let brezplačno, da se je napravil k naši hiši božji tako dični in krasni prihod. Predzadnje nedeljo smo imeli političen shod, kateri je vsled mnogobrojnega števila pokazal očitno, kako ljuba so našemu ljudstvu taka koristna in plodonosna zborovanja. Osnovala se je tudi tukaj zadruga v olajšavo sedajnih kmet-skih teženj in v zboljšanje kmetškega stanu. Nato se je volil odbor, kateri pa ni bil vseč našem občinskemu, povsod dobro znanemu predstojniku. V vaški gostilni je razlagal na ves glas, da danes osnovana zadruga ni kmet-ska, ker ima v odboru samo gg. učitelje in duhovnike; grozno neljubo mu je namreč bilo, da ni bil on izvoljen kot načelnik zadruge, da bi zamogel potemtakem razširjati svoj posilinemški duh tudi med ude slovenske zadruge. Ta ljubeznivi naš predstojnik ima letos vendar smolo; tudi v krajni šolski svet ni bil izvoljen vsled vsega njegovega prizadevanja; radi tega je bržkone tako govoril proti navzočim g. učiteljem, kar pa ni škodilo njim, ampak k večjemu le njemu.

Pa še nekaj! Nedavno zapazim na nekem občinskem listu pečat: «Gemeindeamt St. Jakob bei Marburg». Vprašam se, kje more ta kraj le biti; do sedaj sem poznal le samo občinski urad Sv. Jakob v Slov. gor. Po nadaljnem povpraševanju izvedel sem, da je prekrstil že omenjeni predstojnik svojevoljno dosedajni občinski pečat. Zdaj torej hoče ta človek že tudi Sv. Jakob, ki je že na tisoče let v lepih Slovenskih goricah, predstaviti v predmestje mariborsko; gotovo ga je k temu dejanju spravil kak Šentlenarčan, kateri so tudi pred nekaterimi leti Sv. Lenart v Slov. gor. predstavili v Sv. L. na Štajarskem, da bi si baje s tem odbili slovenski značaj. Enako je storil tedaj omenjeni predstojnik tudi pri nas. Zakaj se vendar temu človeku to prelepo ime «Slovenske gorice» tako čudno zdi? In ravno Sv. Jakob, ki je tako bogat na vinskih goricah? Bržkone radi tega, ker ne zna goric strokovno-uzorno obdelovati, kar se kaže v ameriškem nasadku, katerega mu je obdelal deželni odbor in ga pred par leti izročil njemu v obdelovanje. Mislil bo si vsak, iz tega nasadka mora biti vendar uzoren vinograd; a varaš se, moj dragi čitatelj; ako ga danes pogledaš, ni več skoro nobenega razločka od drugih po trtni uši ugonobljenih goric. In letos je deželni odbor temu «umnemu» vinorejcu zopet rigolil poldrugi oral njegovih goric, seveda na deželne stroške z namenom, da bi se učili tukajšnji kmetje na tem nasadku umnega obdelovanja ameriškanske trte; ali bo imela občina od tega kak dobiček, ne vem; mislim, da ne; kajti ko preide ta novi nasad spet v njegovo obdelovanje, bo kmalu takšen, kakoršen je sedaj poprejšnji. Dragi bralec, potemtakem sprevidiš, da bi rad ta naš predstojnik bržkone spremenil naše lepe gorice v teutonske gozde in goščave, kamor naj tudi on sam kmalu pojde, ako noče biti več v Slovenskih goricah. Dragi soobčani pa, zahtevajte odločno in kmalu, da se spremeni pečat občinskega urada v starega, ozi-

roma v novega slovenskega, na katerem naj bo zapisano: «Občinski urad Sv. Jakob v Slovenskih goricah».

Iz Celovca. Č. g. P. Tomaž Lempl, dosedanji spiritual na celovškem bogoslovju je prestavljen v Travnik v Bosno. V celovško bogoslovje so vstopili letos sledeči slovenski abiturijenti: Cukala Franc iz Gomilскеga na Spod. Štajarskem, Kogelnik Ivan iz Podklanca pri Spod. Dravogradu, Rossman Radoslav iz Št. Jurja nad Celovcem, Serajnik Peter iz Svetne vasi v Rožni dolini, Feul Anton iz Št. Andraža pri Jezeru in Vidovič Josip od Sv. Marjete niže Ptujja. Nemcev je vstopilo sedem. Vseh skupaj je torej 13. V vseh štirih letnikih je 63 bogoslovcev; med temi je 28 Slovencev, 1 Čeh, ostali so Nemci. Med Slovenci je 8 Štajarcev in 2 Kranjca; sploh je med temi 63 bogoslovci 19 inozemcev. Poleg teh obiskujejo bogoslovska predavanja še 4 kapucini in 2 olivetanca. Za nas je posebno veselo veliko število Slovencev, skoro polovica vseh bogoslovcev je Slovencev, toda bilo bi lahko še več, ako bi se bil narod probudil tudi že ob mejah.

Sv. Križ pri Mariboru. (Kozjaška posojilnica pri Sv. Križu) vpis. zadr. z neomejenim poroštvom, začela je poslovati v nedeljo dne 15. oktobra Toraj za Marijo Snežno, Št. Iljem in Jarenino, Sv. Križ, še više gori pa Sv. Duh na Ostrem vrhu — to hoče nekaj pomeniti gledé na gospodarski napredek obmejnih Slovencev. Zveza slov. posojilnic v Celju je poslala nam svojega revizorja gosp. Jošta, da je kumoval novi posojilnici. Slava njima! Da je bila naša posojilnica res potrebna, to svedoči živahen denarni promet prvega uradnega dne. Ker so v odboru sami zanesljivi možje namreč: gg. Martin Elsnič, župan kot načelnik, Franc Kocpek, župnik kot blagajnik, Jakob Sternad, Andrej Hauptmann in Karol Harih, veleposestniki kot odborniki — med nadzorniki je tudi gosp. dr. Radoslav Pipuš, odvetnik v Mariboru, — zato je upati, da bo stala Kozjaška posojilnica v par letih na prav trdnih tleh. Uradni dan: vsaka 1. in 3. nedelja v mesecu; obrestna mera: $4\frac{1}{2}\%$ za hranilnične vloge, $5\frac{1}{2}\%$ za posojila na osebno zaupanje. — Imamo pa tudi že vpisano »Kmečko zadrugo,« ki radovedna pričakuje, bode li sedanji poljedelski minister imel za njo kaj podpore ali ne.

Iz Haloz. (Gladu bodo umrli.) Trgatev je končana. A kaka trgatev je bila? Najstarejši ljudje ne pomnijo tako slabe. Povprečno smo nabrali komaj eno petino od lanskega, že tako pičlega pridelka. Pomisliti je treba, da je ogromna večina naše fare živela od vinograda. Od kod bode letos kruh, obleka, davki in druge potrebščine? In kaj bode s tem ubogim ljudstvom še-le v par letih, ko bode trs popolnoma uničen? Samo si, ne more novih goric zasaditi. Ako hoče živeti, primoran je siromak v meščanove gorice na delo hoditi, svoje mora zapustiti. Ali tudi pri meščanu kruha ne bo! Kaj pa potem? Nič drugega ne ostaja, nego zapustiti rodno svojo zemljo, očetov dom, pa si iskati hrupa po svetu od nemila do nedraga! Joj meni, joj! Potrebna je tukaj nujna pomoč. Zato se obračamo v skrajni sili do poklicanih gospodarjev, zlasti do naših poslancev, naj si pridejo ogledat naše revščine ter naj nemudoma potrkajo na pristojnem mestu za izdatno pomoč!

Iz ormoške okolice. (Volitve odbora obrtne zadruge.) V kratkem se bodo vršile volitve odbora obrtne zadruge za ormoško okolico. Volili se bodo predsednik, podpredsednik in pet odbornikov. Prva skrb je toraj, da zavedni slovenski obrtniki v narodnem duhu volijo in skrbijo za tó, da ne bomo imeli v odboru nemških pristašev. Ta poziv je nekaj čuden, ker vsak ve, da je ormoška okolica slovenska, a vendar ima naš poziv svoj vzrok. O priliki volitve osnovalnega odbora se je skraja nekaj čudno volilo in sicer tako, da bi bil skoraj izvoljen za načelnika neki obrtnik nasprotnega mišljenja. Ker pa ta volitev ni imela absolutne večine,

je bila ožja volitev in pri tej je vendar vsled razburjenosti narodnih volilcev bila zmaga naša. Pričakujemo toraj, da bode tudi sedaj zmaga naša. Onim velikonedeljskim volilcem pa, kateri so se neki čudno naslanjali na nemški steber ob priliki volitve načelnika, da bodo sedaj vedeli, kaj so narodu dolžni! Več slovenskih obrtnikov.

Iz ormoške okolice. (Ceste.) Glede naših okrajnih in občinskih cest imamo mnogo želj — rečemo želje — ker malo upa je, da bode večina cest v našem okraju kedaj na boljšem. Okrajne ceste prvega razreda so dobre, o cestah drugega razreda, posebno ona iz Ormoža do Sv. Tomaža je po najslabšem dežu v takem stanju, kakor navadne občinske ceste. V jesen in spomladi se pa stanje ceste niti popisati ne da. Ako pomislimo, da je promet vsestransko na tej cesti zelo živahen in da vozi vsak dan poštni voz, moramo pač zahtevati, da se ta cesta v najboljšem redu in stanju drži. A mislimo, da okrajni odbor s tem, da cestarji pri kopanju jarkev zemljo in blato mečejo na cesto ne bode mogel te važne ceste v primernem redu obdržati, ker s takim ravnanjem še se večjo blato povzroči in ovira promet.

Priporočali bi še tudi, da bi okrajni zastop za to skrbel, da se občinske ceste popboljšajo v celem okraju, kajti o strašnem blatu, katerega smo navajeni po naših občinskih cestah, ima le taisti pojmi, kateri se je kedaj vozil po njih. Okrajni odbor naj bi torej dal občinam podpore za one ceste, po katerih je precejšnji promet in take ceste bi se popravljale pod nadzorstvom okrajnega odbora v zvezi z občinskimi odbori. Torej le na taki način bode mogoče povzdigniti naše ceste v boljše stanje.

Slavnemu okrajnemu zastopu se bi priporočali, naj se pri odločbah glede zgradbe novih cest ne prenagli. Slišati moramo, da je zgradba ceste Sodinci-Podgorci-Cvetkovci v programu okrajnega zastopa. Dobro — a mi mislimo in tudi dokažemo, da je drugod večja potreba za okrajno cesto, kakor ravno v omenjenih krajih, kjer si posebne potrebe nemoremo raztolmačiti. Kraji, kateri imajo v okrožji četrto ure okrajne ceste, njim posebne okrajne ceste ni potrebno.

Kdor se je vozil od Sv. Tomaža ali iz Koračne čez Malo Nedeljo v Radgono — taisti bode imel hiter odgovor, kje je najpotrebnejša okrajna cesta v ormoškem okraju. Torej prva skrb okrajnega zastopa je ta, da se porazumi z ljutomerskim okrajnim odborom glede zgradbe okrajne ceste Sv. Tomaž-Mala Nedelja. Dokaz, da je ta cesta zelo potrebna je, ker naš okraj, posebno severni kraj, nobene direktne zveze z radgonskim okrajem nima. Hočeš se peljati v Radgono, moraš se voziti proti Ljutomeru čez Sv. Križ; hočeš Malo Nedeljan peljati apneni ali stavbeni kamen iz Huma, moraš čez Kamenshak; to so lepi ovinki, daljave in bregi, kaj ne? Od Sv. Tomaža k Mali Nedelji je eno uro hoda — z vozom pa tri ure, ker se moraš peljati nad Praneg. K Sv. Antonu, Trojici bi bila najkrajša cesta čez Malo Nedeljo, zdaj se pa mora peljati čez Dornavo in Sv. Andraža, lepe daljave in to vse, ker okrajni zastopi za zgradbo novih cest ne skrbijo. Mnogokrat smo imeli priliko opazovati, kako so obtičali vozniki na cesti Sv. Tomaž-Mala Nedelja in da so si potrli vozove — žalostno! Delajte in gradite torej okrajno cesto tam, kjer so take ceste nujno potrebne in ta je od Sv. Tomaž čez Malo Nedeljo.

Gospodarske stvari.

Narodno gospodarstvo.

S Ptujškega polja.

Kakor drugod, manjka nam tudi ljudi, kateri bi po časnikih obdelovali vprašanja narodnega gospodarstva. Če se hočemo organizirati, bomo se morali pečati z na-

rodnim gospodarstvom. Toda, pri nas smo tako malenkostni, da se tudi v tem oziru cepimo, da nekateri mislijo, da moramo tudi mi imeti za vsako stroko poseben list, da si mu potem manjka sodelalcev, naročnikov!

Danes hočem samo opozoriti, da je ravnokar avstroogrska banka obrestno mero na 6%, 6½% in 7% zvišala. Skoro 27 let ni bilo več tako visoke obrestne mere! To je tudi za naše denarne zavode važno.

Denar je postal nakrat sila drag. To je znamenje, da denarja manjka, ali, da ga saj ni tam lahko dobiti, kjer se najbolj potrebuje, namreč v vsakdanjem prometu. Izkazi velikih denarnih zavodov tudi pričajo, da se vsaki mesec več denarja vzame, vzdigne, nego naloži. Denarni zavod, kateri nima močne svoje zaloge, kateri nima zaslonbe pri močnem zavodu, pride prav lahko v stiske, kedar potrebuje denar, ker ga mora drago plačati, če ga sploh dobi.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Veleposestniki slovenjebistriškega okraja!) Dne 24. oktobra ob 10 uri predpoldan se vrši iz veleposestva volitev za okrajni zastop. Narodni volilci-veleposestniki se zbirajo ta dan ob polu 9 uri v gostilni g. Petra Novaka. Volilci-veleposestniki, ves okraj gleda sedaj na Vas, kajti od Vaših glasov je odvisna usoda našega okraja za prihodnja tri leta. Volite slovensko-kmetijske kandidate, ki bodo skrbeli za Vaš okraj, ne volite pa nemško-mestnih mož, katerim je le za mestne koristi. Pridite gotovo vsi in ne pozabite s seboj prinesiti legitimacije za volitev. Pogumno v volilni boj in zmaga bo naša!

(Nova groba.) Dne 17. t. m. je nagloma umrl profesor veronauka na celjski gimnaziji, g. dr. Fran Janežič. Pogreb je bil danes predpoldan ob 9. uri iz farne cerkve na pokopališče mestne okolice. Pokojnik je bil mož plemenitega značaja, pobožne nravi in globoke učenosti. Svetila mu večna luč! Isti dan je umrl v ljubljanskem Leonišču duhovnik naše vladikovine, g. Ant. Rodošek, župnik v Mozirju, star 58 let. Pogreb je danes popoldne ob 5. uri. N. v m. p.!

(Mil. knez in škof) so kat. podpor-nemu društvu v Celju darovali 70 kron.

(Proti Horvateku.) Krajni šolski svet pri Novi cerkvi je v svoji seji dne 16. t. m. v zadevi Horvatekovi sklenil sledeče: »Po časnikih smo zvedeli, da je imelo učiteljstvo ptujskega in ormoškega okraja dne 24. avgusta t. l. v Ptuj shod, na katerem je učitelj Horvatek svojim poslušalcem oznanovl čuden evangelij, kakoršnega javno iz ust učitelja med Slovenci še nismo čuli. Kaj, vera naj se v šoli ne poučuje, vera, ki je podlaga in pogoj ne le časne nego tudi večne blaginje pozameznika, kakor celih narodov? Svetna modrost in omika, katero Horvatek toliko povdarja, naj bo še tako velika, visoka in globoka, ne more nikdar nadomestiti prave verske omike. Horvatek je še premlad, da bi ovrgel resnico starega modrijana, ki je rekel: Začetek modrosti je strah božji. V strahu božjem, t. j. po naukih edinozveličavne naše svete katoliške vere so se odgojevali naši očetje; strahu božjega so učili nas, in v istem strahu božjem — to smemo in bomo vedno tirjali — se bodo odgojevali v šoli tudi naši otroci! Kdor nasprotno tirja ali uči, je sovražnik vernega slovenskega ljudstva, grobokop človeške družbe sploh. Podpisani udje krajnega šolskega sveta pri Novi cerkvi vprašajo spoštljivo: 1. Je-li slavna visoka

vlada Nj. apostolskega Veličanstva slišala o pogubonosnih naukih, katere je učitelj Horvatek predaval na zgoraj omenjenem shodu v Ptuj, in katere je izmed 53 navzočih učiteljev in učiteljic 48 (!) odobrilo? 2. Ali je slavna taista voljna, opozoriti primernim potom učiteljstvo ptujskega in ormoškega okraja na pogubne posledice krivih naukov učitelja Horvateka? — Krajni šolski svet pri Novi cerkvi v Halozah dne 15. oktobra 1899. Ta sklep se bo izročil kakemu poslancu, da ga odda na pristojnem mestu.

(V ljutomerskih goricah) se je tudi letos pridelalo izvrstno vino, toda škoda, da ne v taki obilici, kakor druga leta. V ljutomerski okolici vlada med kmeti velika nevolja zaradi ravnanja nemškega odbora, ko je najemal posestvo za viničarsko šolo. Klic: Proč od Gradca! bo kmalu znan v vsaki hiši Murskega polja.

(Nov slovenski pečat) je dobila brežiška pošta po prizadevanju v poštni okraj spadajočih občin. Veselimo se te drobtinice enakopravnosti; a pričakujemo, da se bodo kmalu tudi dvojezični napisi na pošti zablješali, ker menimo, da je v dotičnem odloku tudi o tem govor. Pri tej priliki moramo tudi opozoriti dotična oblastva na napise pri c. kr. okr. glavarstvu in c. kr. sodišču tukajšnjem. Ali ne menijo dotični gospodje, da bi bilo pravično, da bi se mesto sedanjih samo nemških napravili dvojezični napisi, ko je vendar ogromna večina tukajšnjega prebivalstva slovenska? Upamo, da se bo to naše vprašanje blagohotno uvaževalo.

(Krajni šolski svet) v Kozjem je sedaj po svoji večini slovenski. Naš hudi nasprotnik g. Bahčič se je moral rad ali nerad posloviti od predsedništva. »Kako, kako je to težko...»

(V Kozjem) je umrla dne 27. sept. po dolgi mučni boleznii soproga našega graščinskega oskrbnika. Bila je blagega in plemenitega značaja in se ni mešala v tukajšnji narodni boj. Lahka ji zemljica.

(Čujte, slovenski kmetje!) Zopet lahko povemo našim slovenskim kmetom, kako nemški deželni zbor v Gradcu po materinski skrbi za Nemce, a na spodnještajarske slovenske kmete pa pozablja. Kletarskemu društvu nemškega Pistorja je dal podpore 300 gld., nemškemu musealnemu društvu v Ptuj 300 gld., za vajnbaški most čez Anizo 24.000 gld. podpore, za uravnavo Mure pri Schleiflingu je dal 1000 gld., za uravnavo potoka Kajnah, Diemlern, in za zdravniški okraj je zagotovil podporo. A za Slovence? Nič! Za uravnavo Pesnice ne pride čez obljubo, za popravlanje zgradb pri Sv. Marku na Dravskem polju se samo dajejo posojila. Žalostno je, kako skrbi deželni odbor v Gradcu za slovenske kmete, zelo žalostno!

(Orglarska šola v Celju.) Dne 14. t. m. je dobilo vodstvo imenovanega zavoda od vlč. ordinariata in deželnega šolskega sveta pravico javnosti. Dosedaj se udeležuje pouka, ki se je pričel 16. t. m., osem učencev. Poučujejo č. g. J. Potovšek, katehet, Arzenšek Anton, učitelj glasovira in K. Bervar, mestni organist. Kdor se hoče za to šolo oglasiti, bode do 1. novembra t. l. sprejet, a potem za prvi tečaj nihče več.

(Bismarkovanje.) V zadnji svoji seji je krstil mestni zastop celjski prostor pred kolodvorom za »Bismarckplatz« — menda povodom obletnice Bismarkove smrti. Povodom petdesetletnega vladanja našega cesarja niso Celjani storili prav nič, s čemer bi trajno proslavili ta redek slučaj — zato pa letos proslavljajo sovražnika Avstrije, nemškega državnika in nevernika Bismarka s tem, da najjavnejši prostor celjskega mesta oskrnijo z njegovim imenom! Tako se sučejo stvari tam, kjer je uprava v prusofilskih rokah.

(Junak z nožem.) V gostilni A. Pleterškega na Bregu pri Celji je prišlo preteklo nedeljo popoldne do pretepa med rudokopi iz Pečovnika. Pri tem je nek rudokop, star pretepač, potegnil nož in ranil svojega tovariša na roki in na hrbtu. Ko je orožnik

hotel zločinca ukleniti, zaletel se je le-ta v orožnika ter ga skušal prevreči. Še le ko ga je orožnik v drugič z bodalcem prebodel, udal se je in odpeljali so ga vsega v krvi v zaslužen zapor.

(Omika celjskih Nemcev.) Zdaj imajo celjski Nemci pač res hude čase. Kar zaporedoma potujejo v zapore ali pa plačujejo kazni, ker so se ob priliki českega pohoda v Celju vedli nasproti Slovencem nespodobno. Krtačar Hans Sager (izgovori Žagar) mora 8 dni v luknjo, ker je napadel dr. Kranjčiča, in plačati 3 gld. za marelo, katero je strl dr. Kranjčiču. Policaj št. 4 Ivan Kunst, kateri je doma iz Gomilskega, a je za svojega policajevanja v Celju že silno mnogo pozabil slovenščine, nemščine pa še se ni pravilno naučil, mora za tri dni v luknjo, ker je razžalil slovensko gospico. Albert Riha, nradnik v Storah bo 12 dni sedel v zaporu ter plačal 17 gold. kazni, ker je razžalil nekatere slovenske gospode. Taki so Nemci! — Državno pravdnistvo je odklonilo, da bi tožilo celjski okrajni zastop in občino Celjska okolica zaradi razžaljenja policije, ker sta zahtevala podržavljenje celjske mestne policije. Ravno tako tudi noče tožiti dr. Serneca in dr. Dečka zaradi javnega nasilstva, storjenega s tem, da sta hodila s Čehi na zaplanekar stari grad in da je dr. Dečko rekel: »Celje se bo že dalo še ukrotiti«. Pravdnistvo ve, da bi pravdo — izgubilo.

(Nemška predrznost) Gosp. Drag. Hribar, posestnik tiskarne v Celju, je odposlal dopisnico nekam na Kranjsko. Na pošti je napisal brezdvomno kak strasten nemški uradnik še zraven besede: Heil und Sieg, windischer Hribar! Prejemnik pa ni bil počasen in je dal poslati karto poštnemu vodstvu v Trst, da okrajo predrznega Nemca.

(Narodna organizacija.) Iz Slovenske Bistrice nam pišejo: Ker se gsp. Stiger kaže najhujšega političnega nasprotnika slovenskih kmetov, se je sklenilo, kmalo ustanoviti v Slov. Bistrici veliko konsumno društvo.

(Iz ptujske okolice.) Občni zbor z narodno veselico, katerega je priredilo kmetijsko bralno društvo v Krčevini pri Ptuj, se je prav dobro obnesel. Udeležba je bila tolika, da so bili vsi prostori prenapolnjeni.

Razven mnogo gostov iz mesta in okolice poslala so nam tudi sosedna bralna društva iz Hajdina in Podvinc svoje zastopnike. Slava njim! Po pozdravu predsednikovem in poročilu tajnikovem ter blagajnikovem je sledila volitev, pri kateri so bili enoglasno izvoljeni sledeči gg.: F. Lah, predsednik, o. Lenart Vaupotič, podpredsednik, A. Majar, tajnik, J. Krivec, blagajnik, Franjo Ber, odbornika Franc Ribič in Janez Kranjc, namestnika Franc Toplak in Anton Bohak. Gosp. prof. Martin Cilenšek se je potrudil in nam v jako poučnih besedah razlagal, kako se naj sadno drevje gnoji in vzgaja. Na to nam je g. dr. Brumen pojasnil najnovejšo postavo o desetku in opozarjal ljudstvo na njeno olajšavo pri prepisovanji posestev. Obema gg. govornikoma se na tem mestu izreče prav iskrena zahvala za njuno naklonjenost. Med posameznimi točkami so se prepevale milozvočne pesmice.

Vrli kmetje Krčevinski! Dajte si vendar enkrat dopovedati, da je društvo za vas ustanovljeno v to svrhu, da si morete po težkem delu tu in tam razvedriti duha in oblažite srce z branjem dobrih časnikov in knjig. Ne držite se starokopitne trditve, da se brez društva tudi lahko živi. Vi niste na pravem potu, ako tako mislite. Oklenite se trdno društva in pristopite kot udje in potem boste spoznali, da društvo skrbi le za vaše koristi in težnje! J. K.

(Odlikovanje.) Tajnik okrajnega zastopa v Ptuj g. Jožef Škubic, je stopil v pokoj ter dobil ob tej priliki zlat zaslužni križec.

(Poroka.) V Sevnici se bosta dne 25. t. m. poročila g. Fr. Pristovšek, učitelj v Škalah in gospica Amalija Cimperšek.

(Od Male nedelje) nam piše Anton Hanžel, posestnik v Bučkovcih, da se očitno odpove socialdemokratski stranki in njenim načelom. Tako je prav! To bo sedaj zopet malonedeljske socialdemokrate jezilo, kajti nekateri socialdemokratski nemaniči bi radi imeli tudi posestnike med seboj, da bi jih prej uničili in s tem prej prišli do delitve premoženja in posestva.

(Slovenskim gospodarjem.) Umetna gnojila kajnit in Tomásova žlindra treba je raztrositi že sedaj v jeseni, da se spomladi razmočijo in raztopijo. Slovenske gospodarje opozarjamo, naj vsaj poskusijo enkrat s temi gnojili. Ne bo jim žal! Ker še Zveza zadrug ni vknjižena, naj se kmetovalci in zadruge obračajo do g. I. Kača, ki bo v svoji znani prijaznosti gotovo rad posredoval.

(Politični shod,) ki bi se imel vršiti prihodnjo nedeljo v Šentilju, se vrši radi raznih ovir nekaj tednov pozneje.

(Trgovci naročite narodno blago!) Narodna kava (kakoršna je Franckova) je prišla v zadnjem četrtletju 1898 na dan, in nje založnik, g. Ivan Jebačin, trgovec v Ljubljani je čistega dobička družbi sv. Cirila in Metoda doslej izročil 500 gld. — Narodne vžigalice pa je založnik g. Ivan Perdan, trgovec v Ljubljani, začel dati delati v prvem četrtletju 1896 in gori imenovani družbi doslej dal kot čisti dobiček 2000 gld.

(Narodno življenje) v Mariboru. Novo šolsko leto slovenskega tečaja za gospe in gospice se je zopet začelo. V urah čitajo najboljše slovenske pisatelje, se učijo slovenske zgodovine in slovstva. Zanimanje za tečaj je veliko in udeležba mnogoštevilna.

(Slovenska gostilna.) Mariborska posojilnica je dobila od namestništva dovoljenje za gostilno.

(Imenovanje.) Poštni konceptni praktikant dr. Ciril Radaj je iz Inomosta prestavljen v Gradec. Davčni adjunkt g. V. Klemenčič je povišan v deseti, g. Rudolf Vivod v edenajsti plačilni razred.

(Iz Šmarje pri Jelšah.) Okrajni zastop šmarski si je izvolil načelnikom dra. Jožefa Georga, namestnikom Franca Ferlinega odbornikom Jakob Zdolška iz Okrop, Andr. Zupanca iz Pristove, J. Debelaka iz Šmarja, Jožefa Kregarja iz Št. Petra v Medvedovem selu, Karola Jagodiča iz Šmarja in Jožefa Mlakarja iz Ponikve.

(Novo pošto) bodo dobili pri Sv. Antonu v Slov. gor. s panslavističnim imenom Kirshberg. Zakaj, kako od kod . . . ?

(Mil. knez in škof) bodo prihodnji četrtek ob navzočnosti preč. gg. kanonikov in velč. gg. dekanov blagoslovili altar presv. Srca Jezusovega v stolni cerkvi. Isti dan obhajajo mil. knez tudi desetletnico, odkar so bili potrjeni za škofa.

Iz drugih krajev.

(Nadvojvodinja Štefanija), vdova po cesarjeviču Rudolfu, bo se za gotovo omožila z ogrskim grofom Lonyayem. Vsled tega pa se bo morala odpovedati vsem pravicam, katere je uživala dosedaj kot nadvojvod. avstrijska. Njen mož je luteranske vere in bo prestopil sedaj h katoliški veri. Cesaričinja Štefanija bo torej kmalu ogrska grofica.

(Pogorela) je dne 15. t. m. zvečer slovenska vas Bače blizu Beljaka na Koroškem. Zgorelo je 17 poslopij 12 gospodarjem. Vsa krma, tudi precej živine je ostalo v ognju. Škoda je tem večja, ker je zima pred durmi.

(Koroški „bauernbund“), ta zakleti nasprotnik Slovencev, vprizori v nedeljo dne 22. t. m. v Velikovcu veliko hujskanje zoper Slovence. Na pomoč so poklicali štajarskega barona Rokitanskega, da doseže on, cesar koroški mogočnejši sami še niso dosegli, da se znanimi svojimi frazami o «klerikalizmu» itd. pobije koroške Slovence. Pomagal mu bode drž. poslanec Černik, in gotovo se bo zoper nas prihodnjo nedeljo zbralo v Velikovcu vse, kar po nemškonalcionalno in bauernbundarsko lazi in hodi. Prestali so koroški Slovenci že mnogo, prestali bodo tudi to!

(Naznanilo smrti.) »Pravica je umrla vsled razveljavljanja jezika naredb.« Čez pol milijona listkov s tem naznanilom roma sedaj po čeških krajih.

(Slovane zapirajo.) Kdorkoli se letos pri kontrolnih shodih, kadar je po častniku pozvan, ne oglasi z besedico «hier», mora v zapor. Mnogo Slovanov ne razume razlaganja častnikovega, ki zabičuje, kako kaznjiva (!) je, recimo, besedica «tukaj» namesto «hier», in se vsled tega le oglasi s «tukaj». Za to nedolžno besedo je potem zaprt po več, celo do deset dni. Prosimo, deset dni zapora za slovensko besedo «tukaj!» Ali se tako vzbuja domoljubje do Avstrije?

(Hudi časi.) Na Češkem je začelo silno vreti med ljudstvom zaradi odprave jezikovnih naredb. Češkemu narodu so se vzele s to odpravo njegove svete narodne pravice in zajedno tudi vera v pravičnost avstrijske vlade. Sploh se sedaj zopet jasno kaže, da imajo vladni organi dvojno mero, jedno za Slovane, drugo za Nemce. V Pragi so ljudje v torek, ko se je zaznalo za razveljavljanje jezikovnih naredb, v velikih trumah zbirali ter govorili o žalostni usodi Slovanov v Avstriji. Naenkrat je bila navzoča državna policija, da jih je s sabljami in revolverji razganjala. Ko so rogovillili Nemci po Češkem in po Slovenskem, pa se jih vladni organi skoro da niso upali dotakniti. Pravica, zakaj si se umaknila iz Avstrije?

(Na Bismarkov grob) hočejo romati Schönerer in pristaši. Tudi sedanja »nepristranska« vlada bode mirno trpela to romanje na grob velikega sovražnika Avstrije. Ko bi Slovani romali na grobe ruskih velikanov, bi naše vlade gotovo dale napolniti vse ječe s slovenskimi romarji. Nemci pa vse smejo! Ali moremo ohraniti mirno kri, če gledamo take stvari?

(Narodnosti v avstrijsko-ogrski armadi.) Po uradni statistiki postavi naša država v vojsko 841.051 vojakov, namreč brez deželnih brambovcv in brez črne vojske. Od teh je Čehov in Slovanov 174.268, Poljakov 75.672, Rusinov 74.675, Hrvatov 74.514 in Slovencev 27.513, torej Slovanov 430.642; Nemcev pa je v armadi 227.230, Madžarov 122.234, Rumunov 47.276 in Italijanov 13.669. Tako po podatkih uradnega štetja; koliko pa je Slovanov vstetih pri Nemcih, Lahih in Madžarih in torej v resnici slovanskih vojakov? Gotovo ne trdimo preveč, ako rečemo, da je vojakov-Slovanov okroglo 500.000 in za toliko Nemcev, Lahov in Madžarov manje, torej Nemcev le kakih 184.000, Madžarov kakih 94.500 in Lahov kakih 11.000. Kdo je torej podpora državi? Nemeč, ki daja trikrat manj ali Madžar, ki daja petkrat manj, ali Lah, ki daja petinštiridesetkrat manje vojakov nego Slovan? Zanimivo pa je tudi, koliko odstotkov v vsakem narodu k vojakom jemljejo. Če se torej primerja število prebivalcev s številom vojakom, se pokaže, da dajejo Madžari le 1,64%, Rumuni 1,68%, Lahi 2,09%, Nemci 2,14%, Slovani pa 2,25%. Pri krvnem davku smo, kakor kaže suh račun, Slovani najhujše zadeti; ali nimamo za to tudi največ pravic? Prišel bo dan povračila!

(Predsednik višjega sodišča) v Trstu postane dober prijatelj celjskih Nemcev dr. Gertscher.

(Nove sablje), v kojimi more vojak tudi streljati, so izumili Francozi.

Društvene zadeve.

(Vabilo) k letnemu zborovanju družbe sv. Cirila in Metoda v Trbovljah dne 22. oktobra t. l. ob polu štirih popoldne v gostilni A. Volavškega. K obilni vdeležbi uljudno vabi domoljube odbor.

(Občni zbor društva »Dijaška kuhinja« v Ptuj) vršil se je 12. t. m. ter je vnovič sestavljen sledeči odbor: g. S. Ožgan, c. kr. notar, je predsednik; gg. Cilenšek M., profesor, Menhart I., mestni kapelan in katehet, Moravec Fr., vikar mestne fare, Wester J., profesor in Zeleznik J., prof. in predsed-

nik okr. zastopa, pa odborniki; namestnika sta gg. Weixl J. beneficijant in Babič A., tajnik v posojilnici. Novi odbor priporoča »Dijaško kuhinjo« v Ptuj v vsestranski podpori.

(Za »Našo Stražo«) je nabaal g. Fr. Thaler 12 gld. 50 kr. Darovali so: Kelemina Matija (I. del ust.) 5 gld., Krulje Fr. kaplan, 4 gld. Thaler Fr. 1 K, Čepek J. 1 K, Sorko Karol, nadučitelj 1 K, Lorber M. 1 K, Cicer Neža, prodajalka 1 K, Žižek Fr. 1 K. Penez Marija 1 K.

Državni zbor.

Dunaj, 18. oktobra.

Preteklo je osem in pol meseca, dokler se je zopet sešel državni zbor. Toda kakšna sprememba! Stranka, ki je skozi več kakor dve leti razbijala po zbornici in po ulicah, se danes veseli; poslanci pa, ki so vse žrtvali za Avstrijo, so vse potrti. Kaj se je zgodilo? Znan jezikovne naredbe, ki so bile začetek ravnopravnosti med avstrijskimi narodi, so se včeraj 17. oktobra t. l. preklicale; divja sila je zmagala. Ne le češki narod, ki je zdaj najhujše zadet, je ves razburjen, ker obupava nad pravičnostjo; enako so ž njim v srce zadeti vsi avstrijski domoljubi, ker nimajo upanja, da bi se nam pravica podelila in da se povrne med nas ljubi mir.

K današnji seji se je zbralo nenavadno veliko poslancev. Vse stranke so imele zadnje dni dogotrajne seje, da se pripravijo za bodoče dneve. Poslanci češkega naroda, ki šteje 6 milijonov duš, bili so danes nenavadno osorni. Ob pol 12. uri stopi v zbornico nov ministerski predsednik grof Clary, za njimi drugi njegovi tovarši. Ker se je zadnje zasedanje državnega zbora zaključilo, treba izvoliti vnovič predsednika, 2 podpredsednika in 12 perovodij. Ministerski predsednik pokliče rumunskega arhimandrita dr. Zurkana, naj kot starosta prevzame predsedništvo in vodi volitev zborničnega predsednika. Po kratkih besedah, s katerimi pozdravi poslance, sprejme obljubo petero vnovič izvoljenih poslancev, naroči začasnim perovodjam, da kličejo po imenu vse poslance, ki naj oddajo listek za izvolitev predsednika. Oddalo se je 325 glasovnic, 55 jih je bilo nepopisanih — na 264 glasovnicah je stalo ime poprejšnjega predsednika dr. Viktorja Fuchsa. Ta se zahvali v zbranih besedah za najvišje parlamentarno čast, ki se mu je zdaj odkazala že v tretje, pa se spominja tudi velike odgovornosti, ki se mu je s tem naložila. Desnica je živahno pozdravljala njegove besede. Besedo povzame na to ministerski predsednik grof Clary. Izjavlja, da je bilo treba jezikovne naredbe preklicati (strašen upor med Čehi), da se doseže v zbornici mirno delovanje. Po izjavi ministra, med katero so na vso moč ugovarjali osobito Čehi, se oglasi k besedi dr. Engel, načelnik mladočeškega kluba. Z resnobnimi besedami oboja odstranitev jezikovnih naredb, s katerimi se ni bila storila Nemcem nobena krivica, pa so bile vendar začetek narodne ravnopravnosti v Avstriji. Predlaga, naj se začne razprava o izjavi ministerskega predsednika. Temu predlogu se v imenu levičarjev pridruži tudi Kaiser in predsednik naznanil, da se bo vršila prihodnji petek, 20. t. m., volitev prvega in drugega predsednika, nato naj sledi razprava o izjavi ministerskega predsednika. Zbornica je pritrdila temu predlogu. Seja se zaključila.

Z novimi ministri ni v zbornici občeval nobeden Slovan, pač pa so se njim klanjali levičarji, ki so do zdaj vedno le psovali zastopnike Njegovega Veličanstva. Vložilo se je že danes brez števila predlogov in interpelacij. Za slovenske pokrajine vtegneta biti važna nujna predloga poslanca Žičkarja in 25 tovaršev, naj se takoj začnejo priprave za uravnavo Sotle in njenih pritokov in naj se podeli podpora po toči prizadetim prebivalcem v brežiškem in slovenjegraškem okraju.

J. N. Peteršič, Ptuj,

trgovina knjig, papirja, galanterijskega in norimberškega blaga, pisalnega in risalnega orodja,

priporoča p. n. pisarnam, čast. duhovščini, g. učiteljem, slav. občinam, slav. krajn. šol. svetom, slav. društvom, kakor vsem gg. trgovcem in slav. občinstvu svojo novo veliko zalogo vsakovrstnega papirja za pisarne, pisma, risanje in zavijanje, raznovrstno barvanega svilnatega papirja (za cvetlice), za vezanje knjig itd.,

zalogo raznih sedaj novo vpeljanih pisank in risank, dobrih svinčnikov, kakor angleških peres.

Nadalje priporočam zavitke za pisma raznih velikosti in barv, peresnike, črnilo, tablice, črtalnike, radirke, krede, gobice, pušice in škatlje za peresnike, torbice, knjižice za beležke, trgovske knjige, pečatni vosek itd. po najnižjih cenah,

posebno lep izbor papirja in zavitkov v mapah in elegantnih škatljah (kasetah),

najbolje strune za citre, gosli, kitare in tamburice, velik izbor tintnikov, albumov in okvirov za fotografije, spominice, žepne nože, mošnjice za denar, vsakovrstne pipe, izprehodne palice in vseh drugih v galanterijo spadajočih predmetov.

Nadejaje se, da me bode slav. občinstvo v mojem novem povzetju vsestransko podpiralo, beleži z vele-spoštovanjem

2

Gornji.

Kje se v Ptujju kupuje najceneje?

Le pri

Kajetanu Murko,

na glavnem trgu št. 4.

Tam se dobiva za jesen in zimo sveže došlo **Jäger-jevo perilo za ženske in tudi otroke**, nogavice, ovratniki, bele srajce, obuvala za dom od dobre klobučevine vsake velikosti.

Priporočam tudi častiti duhovščini in vsemu učitelstvu v okolici svoje prav izvrstno Jägerjevo perilo po najnižjih cenah.

Opozarjam nadalje vse šole v okolici da imam po najnižjih cenah na prodaj **pavole, preje, volne, stramina** za ženska ročna dela.

Podlago za vsako obleko priporočam prav toplo krojačem in šiviljam. 2-3

Proseč prav obilnega obiskovanja, obljubujem najnižje cene in solidno postrežbo ter ostajam

z odličnim spoštovanjem udani

Kajetan Murko

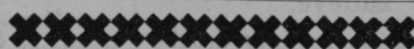
v Ptujju na glavnem trgu 4.

Avtonomatična past za množico živalij.

Za podgane gl. 2, za miši gl. 1-20. Vlovi v eni noči, ne da bi se pazilo na njo, do 40 komadov, ne zapusti nobenega duha in se stavi sama. Past za ščurke (grile) „Eolipse“, polovi v eni noči po 1000 ščurkov ali grilov. Stane gl. 1-20. Povsod najboljši uspehi. Se pošilja proti poštним povzetjem. 9-12

M. Feith, Dunaj, II., Taborstrasse 11/b.

Na želodcu

in vsled starosti slabotnim priporoča **Benedikt Hertl**, posestnik grščine **Golitsch** pri Konjicah, 10 let stari, duha in telo krepčajoči narumni „**Cognac**“, pripravljen (ekstrahiran) iz njegovih lastnih vin. 4 steklenice z zabojčkom 6 gl. franko na vsako pošto.

Posamezne steklenice po 1 gl. 50 kr. se vedno dobivajo pri **Al. Quandest, Maribor, Gosposke ulice** 37-50

Posestvo Cezlak

z gostilničnim in branjarskim obrtom v občini Kot ob cesti, ki vodi iz Oplotnice v Lukanjo, daje se z ugodnimi pogoji v najem za več let. Na posestvu je tudi granitni kamenolom s potrebnimi stanovanji za delavce, kateri bi se eventualno tudi dal v najem.

Podrobno se izve pri „knežjem oskrbništvu v Konjicah.“ 2

Dr. Anton Vilímek,

okrožni zdravnik na Ljubnem

uljudno naznanja, da se je povrnil od svoje vojaške službe iz Prage in da se bo sedaj poleg zdravilstva pečal tudi s celo **zobozdravniško** tehniko.

Ljubno, 3. oktobra 1899.

2-3

Dr. A. Vilímek,
okrožni zdravnik.

Za pranje pri boleči koži pri

Ljudeh in živalih

ni boljšega sredstva, nego

Schichtovo patentno milo

(trdo kalimilo)

z znamko laboda.

z varstvena znamka.

V obče je znano, da je to milo najboljšo sredstvo čistiti **volneno in svilnato robo**,

ter da prav lepo pere pri najmanjšem trudu in največji varčnosti obleke belo perilo. To milo dvakrat več izda, kakor vsako drugo. — Če se v kakem kraju ne prodaja, obrni se naravnost do tvrdke, ki pošlje za 2 gl. 50 kr. franco po celi Avstriji in Ogrski zavoje po brutto 5 kgr. 2-8

Jurij Schicht, Aussig a./Elbe, tovarna mila, sveč in olja.

Največja tovarna teh izdelkov v Evropi. — Schichtovo patentno milo je bilo na internacionalni razstavi na Dunaju 1894 odlikovano z zlato kolajno.

Slav. občinstvu in častiti duhovščini v Slovenski Bistrici in okolici se naznanja, da se dobiva v trgovini

pri farni cerkvi

A. PINTER, v Slovenski Bistrici

za zimo pripravljeno blago za mnogovrstne obleke, moške in ženske. Blaga se je mnogo nakupilo po ceni, ter se bode tudi po prav nizki ceni oddajalo.

Tam se dobi razen vseh vrst najboljšo špecerije tudi kar se posebno priporoča **«Bartlnovo fosforovo apno (Futterkalk)** za živino in svinje. **Žitni strup** proti smetljivcu. **Ulatinovo** sredstvo za čiščenje vina, za en sod velja 15 kr., katero čisti v 24 urah.

Živinsko sol rudečo in kamenito. **Esenca** za domačo pijačo, nadomestilo jabolčnika. **Klobase za uničitev** podgan in miši. Velika zaloga **žganja** po čudovito nizki ceni, vsake vrste **železnina** itd., itd. **Kupujejo** se tudi deželni pridelki, kakor: jajca, kuretina, žito, laneno seme, deteljno seme, bučno seme, orehe, kostanj, mališno štupo, suhe gobe, veštajn, korenine, cvetice itd.

Podružnica se nahaja v **Gornji Bistrici** in se tudi tamkaj tu navedene in druge reči priporočajo.

1

Postrežba prijazna in hitra!

Umetno-obrtna delavnica cerkvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** priseženega
v Mariboru, izvedeneca

Kokoschnegg-Allee, Hilarinsstrasse, Carnerstrasse.

Izdeluje altarje, prižnice, obhajilne mize, krstne kamene, okna, itd. itd. Tudi prevzema mere prostorov za omenjene predmete, kakor tudi originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo nagrobnih spomenikov. Prav velika zaloga dogotovljenih novih nagrobnih kamenov od peščenega kamena, mramorja, granita in sijenita.

Solidna postrežba in prav nizke cene.

36

Naznanilo!

Kmetijska zadruga v Žalcu naznanja vsem onim kmetovalcem, kateri še niso nje udje, da se dobi **umetni gnoj kompost in tomaževa žindra**, kakor tudi živinska sol pri:

Anton Kolencu trgovcu v Celju

v «Narodnem domu»,

7

kamor se naj neudje zadruga obrnejo, bodo dobro, hitro in prav ceno postreženi.

Naznanja

se Vam, da se v novi žganjariji v barvarski ulici 7, v Ptui,

(v hiši kjer je poprej prodajalnica

Martina Muršeca bila) prodaja naravno domače žganje po zelo nizki ceni. — Posebno se priporoča za delavce droženka, tropinsko in slivovka, katero tam v vsaki meri in po jako nizki ceni dobite. Poskusite in prepričali se bode, da je tam resnično dobro kupiti in da bo vsaki z žganjem zadovoljen. Al. Mir. 11

Umetno stavbarsko-klesarski obrt Murnikovih naslednik.

Anton Gajser,
lastnik.

Kaiserstr.-The-
atergasse št. 18.
Obstoji že
42 let.

Karol Kocijančič,
klesarski mojster.

v Mariboru.

Izdelujejo se umetelni altarji, prižnice, krstni kamni, kipi, mavzoleji, grobišča itd. po lastnih in tujih načrtih. Velika zaloga gotovih nagrobnih kamenov od mramora, granita in sienita.

Priznано nizke cene. 18

Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki za v molitev priporočene ranjke.

Primeren tisek na drugi strani oskrbimo hitro in lično.

100 kosov od 80 kr. do 1 glđ. 80 kr.

K obilim naročilom se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Dopisnice-oglednice
po nizki ceni priporoča
tiskarna sv. Cirila, Maribor.

ZAHVALA!

Zahvaljujem se vsem znancem in prijateljem, od kojih se pri svojem odhodu iz Ribnice na Pohorju osebno nisem mogel posloviti, za skazano mi zaupanje in naklonjenost, ter naznanjam, da je moje mesto kot distriktni zdravnik začasno prevzel g. dr. Ant. Zigon.

Bog Vas živi!

SEVNICA, 12. oktobra 1899.

Dr. V. Gregorič.

Vožnje karte
in
tovorni listi
v

Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antwerpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje radovoljno

Red Star Linie, Dunaj IV., Wiednergürtel 20,
ali

Julij Popper, Bahnstrasse 8, Innsbruck.

31

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, ki Vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda.“

Dobiva se povsod. 6

Zaloga pri Ivan Jebačinu v Ljubljani.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru
priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu
vsakovrstne podobice, molitvenike,
rožne vence, svetinjice, križce.

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobice je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stojalcem, svetinjice različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak urad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Poslanci! Gospod Zoff je še vedno med Slovenci!

Razglas.

Posojilnica v Mariboru odda gostilno v svojem društvenem hramu (Narodnem domu) v Mariboru potom ofertne obravnave v najem.

Ponudbe (oferte), v katerih naj se naznani znesek ponujene letne najemnine naj se vložijo zapečatene do

1. novembra t. l.

v pisarni načelnika posojilničnega g. dr. Jerneja Glančnika v Mariboru.

Natančneje določbe o obsegu najma (zakupa) in o pravicah in dolžnostih najemnikovih so razpoložene na pregled v pisarni gospoda dr. J. Glančnika.

Maribor, 16. oktobra 1899.

Ravnateljstvo.

7.000

na podlagi ameriških trt rip. portalis in solonis vcepljenih najzlahtnejših grozdnih vrst, kakor silvanec, kraljevina, valovina, traminec itd. Trte so enoletne in vkoreninjene. Cena 10 do 14 kr. na mestu. — **Prodaja Alojz Horvat**, posestnik v **Drakovcih** p. Malanedelja pri Ljutomeru. 1-3

Dražba vinsk. mošta

Cerkveno predstojništvo Sv. Peter pri Mariboru proda po **dražbi 25. oktobra, ob 10 uri** predpoldan 50 polovnjakov vinskega mošta. — Blago je, kakor znano, tudi letos neprecenljivo. Oidium grozdja ni napadel, zato se tudi ni žveplalo.

Naznanilo.

Dovoljujem si naznaniti častitim gospem v mestu in na deželi, da izdelujem obleke vsake vrste po najnovejših dunajskih in berolinskih modnih časnikih in to zelo elegantno in po nizki ceni.

Poučujem tudi v prikrojevanji in izdelovanju oblek po zelo lahkem načinu.

Priporočujoč se, da me počastite z mnogobrojnimi naročili se bilježim udano 1-

Tončika Koren,

krojačica za ženske obleke
Maribor. Nagystrasse št. 10

Službo

išče oženjeni mož. 4 osebe vse izurjene za kmečko delo. Šel bi tudi za hlapca, kjer rabijo oženjene. Naslov pove upr. lista. 1-2

Na prodaj.

Hiša iz 4 sobami, gospodarskim poslopjem, lep vrt in polje se ceno proda. Pobrež št. 122. 2-2

Dražba

vinskega mošta

V Nebovi (Ebenkreuz), župnije Sv. Petra pri Mariboru, se bo **24. oktobra, ob polu 11 dop.** 33 hektol. prav dobrega vinskega mošta po dražbi prodalo.

Cerkveno predstojništvo Sv. Marjete ob Pesnici.

Na prodaj

kovačnica in malo posestvo z dobrim stanovanjem, na dobrem prostoru pri veliki cesti. Zraven so tri njive, mlad sadonosnik, vrt, 2 ora la lesa. Hram je v dobrem stanu, hlev za tri govede in za svinje, pri hiši vodnjak in ne daleč od mesta. Kdor želi kupiti najse v kratkem oglasi pri upravnistvu tega lista.

Naznanilo.

Naročitev ameriških trt iz skupnih državnih in deželnih nasadov za leto 1899/1900.

Štajarski deželni odbor imel bo v jeseni 1899 oziroma v spomladi 1900 sledečo množino ameriških trt pod nastopnimi pogoji na prodaj:

1. 260.000 cepljencev (večinoma šipon rumeni, graševina laška, zelenič, rulandec; potem ranfol beli in rudeči; belina, bela in rudeča zlahtnina, burgundec beli in modri, kavčina, cepljenih na riparijo portalis, vitis solonis ali rupestris montikolo).

2. 750.000 korenjakov od riparije portalis, rupestris monticole in vitis solonis.

3. Večje število ključev od imenovanih treh podlag.

ad 1. 50.000 cepljencev razdelilo se bo med posebno oziravredne vinorejce, kateri so brezobrestno posojilo dobili. 80.000 ceplencev dobijo nepremožni ali manjpremožni vinorejci po znižani ceni od 80 gld. za 1000 komadov po 120 gld. vsakemu naročniku prodalo.

ad 2. 300.000 korenjakov bode se med uboge vinorejce brezplačno razdelilo. Ostalo množino od ca. 450.000 komadov dobijo ubogi ali manjpremožni vinorejci po znižani ceni od 10 gld. za 1000 kom. Premožnim posestnikom bo se šele tedaj z korenjaki vstreči zamogle, ko se bo potrebam ubogih ali manjpremožnih udovoljilo, ter si deželni odbor za ta slučaj določbo cene pridruže.

ad 3. Od ključev ki se imajo oddati bode se polovica brezplačno polovica pa po znižani ceni od 3 gld. za 1000 komadov oddala, in sicer naslanja se na gmotne razmere naročnikov.

Vse te trte oddajale se bodo le tistim štajarskim posestnikom, katerih vinogradi se nahajajo v občinah, ki so kot okužene izjavljene. Trgovci s trtami so od naročitev omenjenega gradiva izključeni.

Cene umevajo se na lici mesta (cepljenci in korenjaki večinoma iz osredne trtnice na Bregu pri

Ptju). Drugi stroški, kakor na pr. za zavitek ali pa dovoz, bodo se posebej zaračunili.

Naročitve na cepljence in pa korenjake v popolno ceno imajo se neposredno deželnemu odboru priposlati.

Naročitelji, kateri cepljence, korenjake v popolno ceno imajo se neposredno deželnemu odboru naznaniti.

Naročitelji, kateri cepljence, korenjake ali ključice brezplačno ali po znižani ceni želijo, morajo se pri pristojni občini, kjer so naročilne pole razpoložene, pravočasno oglasiti.

Na naročitve, ktere se ne bodo v tem smislu najkasneje do 25. oktobra t. l. doprinesle, se ne bode oziralo.

Pri vsakej naročitvi je treba natanko navesti: ime, poklic, in bivališče naročitelja, davčna občina, v kateri se vinograd nahaja in zaželjene vrste trt; ako naročnik trte brezplačno ali pa po znižani ceni želi, mora občinsko prvdstojništvo njegovo potrebnost potrditi.

25. oktobra t. l. imajo občinski predstojniki naročilne pole okrajnemu odboru odposlati, kateri potrdila občinskega predstojništva pregleda ter naročitve deželnemu odboru predloži.

Oddaja cepljencev in korenjakov bode se, kolikor mogoče, še to jesen vršila. Pri prevzetju trt vročil se bode vsakemu naročilcu kratek navod, kako da se imajo trte pravilno saditi oziroma prezimiti. 1-2

V Gradcu, septembra 1899.

Štaj. deželni odbor.

KUVERTE

s firmo priporočja

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

40.000 kosov cepljenega trsja

najboljših Haložkih in Bizeljskih plemen, cepljenih na rip. portalis in monticolo, eno in dve letnega, 1000 komadov po 100 gld., prodajam le dobro ukoreninjene in zaraščene trte.

Tudi več tisoč korenjakov rip. portalis in monticola 1000 kom. portalis 15 gld., monticolo 20 gld., druga kvaliteta ceplj. in divje dajem pol ceneje. Ključi od portalis 4 gl., monticola 5 gl. 1000 kom.

Anton Kupčič, posestnik trtnic p. Črna gora pri Ptju.

Slavnemu občinstvu v Ptju in okolici naznanjam, da sem otvoril

v Ptju,

● **minoritski trg št. 3.** ●

zalogo moke in drugih mletvenih pridelkov lastnega paromlina in vabim p. n. občinstvo k živahnim naročilom.

Vodstvo zaloge je prevzel g. Emil Vouk.

Bilježi se spoštovanjem

Peter Majdič,

lastnik prvega avstro-ogerskega popolno avtomatičnega paromlina v Celju. 3-3

Pratike in koledarji

za 1900 se dobivajo 2
na drobno in debelo v trgovini
J. N. Peteršiča v Ptju.

Na prodaj!

hiša blizu cerkve sv. Jožefa na Studencih pri Mariboru. Vpraša se v prodajalni tobaka št. 109 1

Kovaških

izučenih delavcev potrebujem: dva delavca, da brusita sekire, pomagata, da zna že kaj s pomočjo ognja delati in enega močnega učenca, kakih 18 let starega. — Delavce sprejemem vsak dan do Martinovega za stalno delo.

Naslov: **Franc Pristovnik**, v Oplotnici pri Konjicah, na Spod. Štajerskem. 2-2

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. **Zdravilski konjak za boleznike in okrevance** kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 39

Slabi časi

vendar sladkor — zastoj!

Kdor pri meni 5 kg. Portoriko-kave a gld. 1.95 s poštnino vred po vsaki pošti naroči, dobi 5 kg. sladkorja — zastoj! Samo

Ivan Sajovic — Gradec

Murplatz 1. 4-5